

Před 100 lety navštívil olomoucký

Nejen olomoucká arcidiecéze si v tomto roce připomíná 100 let od jmenování Antonína Cyrila Stojana arcibiskupem. Rodák z Beňova u Přerova se arcipastýřem diecéze stal v 70. roce svého života. Roky svého mládí a kněžské služby prožil v Příboře. Zmínky o letech studií na zdejším piaristickém gymnáziu a především 12 let kaplanské služby se objevují v jeho bohatém životopisu. Nejpodrobněji se této výrazné postavě novodobých církevních dějin věnuje Stojanův současník Dr. František Cinek v obsáhlém díle z roku 1933. Kniha, která na téměř 2000 stranách mapuje život a dílo olomouckého arcibiskupa, podrobně popisuje také jeho návštěvu Hlučínska a Těšínska, kterou Dr. Antonín Cyril Stojan absolvoval v září roku 1921. Letos to bude přesně 100 let. Pamětníci této události dnes již nežijí. Díky zápiskům autora biografie však můžeme nahlédnout do života našich předků v městech a obcích, které tehdy navštívil.

Vlakem do Ostravy a Děhylova

Ve dnech 3. a 4. září bylo celé Hlučínsko radostně rozrušeno příjezdem ndp. arcipastýře dra A. C. Stojana z Olomouce. V obci Chuchelné, která leží na samých hranicích naší republik, byla zřízena nová katolická fara, což umožněno bylo příkladnou obětavostí občanů Chuchelné, kteří v kratičké době letos sebrali v malé obci 100.000 Kč na kongruu nového faráře, 40.000 Kč na zakoupení bohoslužebných rouch a 30.000 na nový hřbitov. Jediným přáním obce bylo, aby arcibiskup Stojan, který měl veliké zásluhy o zřízení této nové fary, vyznamenal obec svou vzácnou návštěvou, vysvětil nový hřbitov a udělil sv. biřmování. Pan arcibiskup rád vyhověl přání obce.

Žehnání fary v Chuchelné

V sobotu 3. září přijel z Olomouce rychlíkem přes Svinov do Děhylova, kde byl pozdraven na nádraží místním farářem P. Doufalíkem z Plesné a P. Střížem, který přijel z Chuchelné 2 automobily naproti. Přes Hlučín, kde p. arcibiskup se zastavil a prohlédl opravovaný kostel, jelo se přes Benešov do Buslavic. U nádherné slavobrány očekával tisícový průvod věřícího lidu svého arcipastýře. Děkan Schneider pozdravil p. arcibiskupa

Slavnost, kterou Olomouc napamatuje, se stalo biskupské svěcení A. C. Stojana a jeho uvedení do funkce olomouckého arcibiskupa. Do hanácké metropole se 3. dubna 1921 sjelo 100 tisíc lidí. „Své zástupce vyslala nejen Morava, ale také Čechy, Slovensko, Slezsko, Hlučínsko, Vídeň, Polsko, Jugoslávie i katolické Holandsko,“ píše v pamětech Dr. František Cinek. První arcibiskupské požehnání zachytila tato fotografie, která se stala podkladem pro vydání pohlednic.

jménem kněžstva, farář Plaček z Buslavic jménem farníků, družička jménem mládeže a nepřehledný průvod hnul se do kostela, kde p. arcibiskup měl srdečnou promluvu a po ní měl slavnou mši sv. Pak udělil asi 800 biřmovancům sv. biřmování.

Celá obec byla slavnostně ověnčena, 3 veliké slavobrány byly důkazem, jak zbožný lid těšil se na svého arcipastýře. Po krátkém obědě odjel do Chuchelné, kde uvítání bylo zvlášť slavné. U slavobrány před nádražím očekávala p. arcibiskupa nejen celá farnost, ale tisíce lidu z dalekého okolí. První ndp. arcipastýře pozdravil prezident Šrámek z Opavy, který přijel do Chuchelné i s okresním hejtnanem Cichrou z Hlučína a referentem kultu radou Koschutem. Místní farář Himmel z Křenovic uvítal p. arcibiskupa jen po německu, starosta Poštulka, družička Jakšova, nadučitel Křížek po moravsku. Hudba pak začala: „Bože, cos ráčil“ a tisícový průvod šel do kostela, kde pan arcibiskup měl vroucí promluvu o darech Ducha sv. Pak udělil sv. požehnání a biřmoval přes 200 biřmovanců. Po biřmování měl ještě 4 křty a 4 úvody.

Hostem u knížete Lichnovského

Kníže Lichnovský odvedl vzácného hosta do svého zámku, kde mu nabídl přístřeší. Večeře, mimo pana presidenta Šrámka, děkanátního kléru, účastnil se též zemský rada Titerka z Ratibora. Tak dva státy svorně vítaly olomouckého metropolitu, což též kníže Lichnovský zdůraznil ve svém proslovu. Všichni obdivovali činnost a laskavost arcibiskupa Stojana. V neděli ráno přítomen byl p. arcibiskup ranní mši svaté v kostele, kterou měl P. Stříž z Olomouce. Seděl mezi farníky v lavici. O 8. hodině měl venku u kostela slavnostní kázání a polní mši sv., při níž hudba hrála „Ejhle, oltář“. Po mši sv. seřadil se ohromný průvod a za zpěvu „Tisíckrát pozdravujeme Tebe“ šel na nový hřbitov, kde pan arcibiskup opět měl promluvu o obřadech svěcení hřbitova a pak posvětil nový hřbitov. Ačkoliv bylo již poledne, když vrátil se celý průvod k polnímu oltáři, měl ještě p. arcibiskup sv. požehnání a pak s P. Střížem vykonal návštěvy na faře, u p. starosty a ve škole. Po krátkém obědě rozloučil se dojemně s Chuchelnou, která byla slavnostně ozdobena, a odjel

arcibiskup Stojan Hlučínsko a Těšínsko

ještě do Strahovic, kde si prohlédl novou faru, pak odjel do Kobeřic, kde byl nabitý kostel lidu, a v automobilu odjel ještě do Hlučína, kde byla velká slavnost „květinový den“, a o 5. hodině byl již v Opavě, kde byl očekáván posl. Rýparem, který též zúčastnil se celé slavnosti v Chuchelné a přijel s P. Strížem rozloučiti se ještě na nádraží s ndp. arcipastýřem. Na cestě všude byl p. arcibiskup nadšeně pozdravován. V Bolaticích narychlo postavena byla slavobrána, u níž shromáždila se celá obec a prosila o arcipastýřské požehnání. Za dva dny projel p. arcibiskup několik farností a všude zbožným lidem byl žádán, aby brzy přijel opět na Hlučínsko. Nejen nábožensky, ale též národnostně bylo Hlučínsko příjezdem p. arcibiskupa velmi posilněno.

Na Ostravsku a Těšínsku

Krátce po návštěvě prezidenta T. G. Masaryka, který navštívil rezidenci olomouckého arcibiskupa 18. a 19. září 2021, zamířil A. C. Stojan na Těšínsko. Ve městech a obcích strávil celý týden.

„Činí tak ne z úřední povinnosti, vždyť neběží o jeho diecézány, nýbrž z apoštolské lásky. Černé království, ostravsko-karvinská pánev, dávno táhne jeho srdce. Ví, jak divoký boj proti Církvi tam zuří. Ví, jak český živel potřebuje pomoci. Chvátá, aby dělnický lid poučil a potěšil a sv. biřmováním mládež svátostně u víře upevnil. Bývala tato svátost tam udělována, ale biskup, neznaje řeči lidu, nemohl k němu promluvit,“ píše autor životopisu Dr. František Cinek.

Moravská a Slezská Ostrava

Do Mor. Ostravy zavítal ndp. arcipastýř v pondělí 19. září odpoledne. Na nádraží byl uvítán děkanem Felgenhauerem, komisařem vdp. Weissmannem z Morávky, okresním hejtnanem Žilkou a farářem Petrem u fary moravsko-ostravské zástupci konkurenčního výboru pp. Reslerem a Langrem. Pak odebral se na Slezskou Ostravu, kdež u kostela byl slavnostně uvítán administrátorem P. Fuskem, starostou Poppe, předsedou konkurenčního výboru Trojkem, vrch. s. r. Maternou atd. Pan arcibiskup dojemně k lidu promluvil a na hřbitově vykonal modlitbu.

V úterý 20. září uděloval p. arcibiskup sv. biřmování farníkům ze Slezské Ostravy v prostranném chrámu Božského Spasitele v Mor. Ostravě. Proč? Nepatrný kostelík pro farnost slezsko-ostravskou, která má na 30 tisíc katolíků, prý poddolan, hrozil sesutím. Byl uzavřen a věž snesena. Vedle něho na hřbitově křčila se malá kaple dřevěná, která měla vyhovovat náboženské potřebě tak velké farnosti. Biřmovanců bylo 1869.

Vratimov, Bludovice, Prostřední a Horní Suchá

Ve středu 21. září odjel p. arcibiskup do Ratimova (Vratimov). Před kostelem byl uvítán P. Mrkvou, p. starostou, konkurenčním výborem, bývalým poslancem parlamentu vídeňským Pavlokem, předsedy spolků a družičkou. Po promluvě a mši sv. udělil sv. biřmování 702 biřmovancům. Odtud odpoledne jel do nedalekého Šenova, kdež udělil biřmování 693 biřmovancům. Na noc odebral se ještě do Bludovic, kamž dospěl až o 9. hodině. Ráno již o 7. hod. vítali ho farníci bludovští v čele s p. farářem Čížem, paní patronkou kostela a družičkami. Za slavných intrád začala mše sv., při níž krásně lid zpíval. Tam přišel průvod s hudbou z Těrlicka – lid již polský, aby přijal sv. biřmování. V poledne seřazený průvod uspořádal u fary p. arcibiskupovi dostaveníčko, při němž promluvil dp. Zawisza. Lid volá nadšeně na výzvu p. faráře „niech żyje!“ Sv. biřmování tam přijalo 895 malých i velkých. Po poledni plovem hodinu do Prostřední Suché, kde zase zástupy před kostelem shromážděné vítají česky pana arcibiskupa. Prostřední Suchá, dosud většinou česká, ač i tam již škola polská. Sem přichází průvod z Horní Suché, kde již převládá polština. Sv. biřmování přijalo 989 biřmovanců. Večer odtud do Karvinné, kde bylo nejvíce biřmovanců – 3747! Dva dny od časného rána do večera bylo pracovat, aby se všem vyhovělo. U chrámu postavena krásná slavobrána. Arcipastýře vítali Poláci, Češi a Němci. Za Čechy předseda správní komise p. Krůta. Slezský lid je nevýslovně dojat. Chování mužů při posvátném obřadu vzorné. Dojímají jejich krásné zpěvy i modlitby společně. Z přífařených Albrechtic přišli biřmovanci s hudbou, která p. arcibiskupa vyprovodila. Rozloučení bylo zde velmi srdečné. Neúporná horlivost a srdečné promluvy p. arcibiskupovy po každém kole naplnily všechny velikým nadšením.

Více než 10 tisíc biřmování

Na noc odjel ndp. arcibiskup do Mor. Ostravy, kamž v neděli přišlo celé okolí, neboť tam pořádaly spojené katolické spolky velkou lidovou slavnost. O 9. hod. šel velkolepý průvod do kostela B. Spasitele, kamž arcibiskup přijel. V kostele plničkém kázal lidu zbožně naslouchajícímu o sv. Václavu, jemuž zasvěcena jest celá farnost moravsko-ostravská. Po nadšeném kázání měl pontifikální mši sv.; spolky pak a lid odebral se do Národního domu, z části též katolického domu, kdež mluvili naši poslanci. Byl to skutečně krásný veřejný projev katolického Ostravska, kterého se jistě účastnilo 6000 lidí. Po církevních obřadech vykonal ndp. arcibiskup v městě několik návštěv. Hned po poledni zase dále, do vzdálené Stonavy, obce čistě polské, by pokračoval ve svém úkolu biskupském. Před krásným novým kostelem vítá ndp. arcibiskupa po polsky ndp. farář, starosta a družička. Uděliv ve Stonavě 628 biřmovancům sv. biřmování, vrací se večer do Mor. Ostravy, aby již v pondělí skoro ráno dokončil dílo své v Petřvaldě. I tu chová se lid vzorně a naslouchá českým promluvám ndp. arcibiskupa zbožně. 988 farníků petřvaldských pomazáno sv. křížem a posíláno pro životní boj. Odpoledne odjíždí vzácný host do Moravské Ostravy, kde pln péče o kostel ve Slezské Ostravě a o nový kostel sv. Josefa v Mor. Ostravě, koná ještě návštěvy u vlivných osob. O půl 7. hod. večer opouští pak po týdenním pobytu působiště slezské, kdež zanechává tu nejlepší památku a nadšení v tisících srdcích pro věc dobrou, katolickou. Všech biřmovanců bylo 10.511. Byla to skutečně práce namáhavá, zvláště v Karvinné, kde už od vkládání rukou na hlavy biřmovanců i ruka p. arcibiskupa bolela a noční odpočinek rušila. Věru tolik obětí a tolik práce je schopen jen apoštolský biskup.

Připravil Pavel Siuda

S využitím: Arcibiskup Dr. Antonín Cyril Stojan *Život a dílo*, Olomouc, 1933.